

WALDURF

*33 welkoms
voor Seizoener*

*

Maritgen Matter

© Maritgen Matter 2022

Eerder verschenen in Seizoener, tijdschrift voor
de vrijeschoolwereld (2012-2021)

Warm en wakker

Het waait flink. Met herfstig wapperende jaspanden lopen we over een denkbeeldige hemelbrug – halverwege Sint Jans zinderende zomervuur en de sterren van Kerstnacht. Dingen zonder wortel waaien weg in de najaarsstormen. Het licht wordt ook minder – waardoor je anders om je heen kijkt. Wat beweegt daar in de struiken? Worstelend met de wind op het steeds donkerder wordende pad, stevenen we af op de langste nacht. Dat pad is als een hefboom tussen zomer en winter, buiten en binnen, uiterlijk en innerlijk. En een weegschaal: we moeten keuzes maken om lichter te kunnen reizen. Onderweg delen de engelen en heiligen echter hun zwaard en mantel met ons – gelukkig hebben we *friends in high places!* Als fonkelende wintersterrenbeelden rijzen onze diepste wensen en idealen nu boven de daken van het gewone verstand uit. Onze koude handen warmend aan een gevoel van verwachting gaan we verder. De donkere nacht draagt een liefdesgeschenk voor ons; het innerlijke lampionlichtje wijst de weg. Voorlopig waaien de pannen echter nog van het dak, schudden de bomen hun vuisten en ploegen we op modderlaarzen vooruit...

Kosmisch gezien is het ook herfst. De seizoenen bestaan ook in het groot: als tijdperken van zo'n 360 jaar, door 7 verschillende engelen bestierd. Eind 19e eeuw ging de mensheid een Michaëlstijdperk binnen; een wereldherfst. Steiner spreekt in dit verband van de 'engelenweek' – waarvan de 7^e dag aan Michaël gewijd is, een kosmische zondag dus. Maar van zondagsrust is geen sprake! De aartsengel van de zon heeft het

wereldroer overgenomen en blaast hard in de zeilen. Als hemelkapitein van ons woest stampende aardeschip begeleidt hij de oversteek naar een nieuwe kust – van materieel naar kosmisch bewustzijn, van intellect naar hart. Die diametrale hefboom brengt een transformatie met zich mee, waarin wij flink beproefd worden. Oppervlakkige uiterlijkheden worden op wind verstrooid. De mondiale crisis en verwarring, maatschappelijke open beerputten, de apocalyptische 2012-verwachtingen, het is allemaal typische Michael-stijl. Na een rustige, aardse leertijd onder Gabriel – gisteren dus, kosmisch gesproken – waarin de natuurwetenschap en het denken tot bloei kwamen, is het nu tijd voor het ontdekken van het grote geheel en de diepste samenhangen. Het koele verstand zal verwarmd moeten worden door het hart, om écht wijs te kunnen handelen. Steiner stond als der eersten naast kapitein Michael op de brug van ons wereldschip, in nieuwe wateren. De ‘hondenwacht’ in de laatste nachtelijke uren dat je het liefst in je kooi ligt, gaat nog komen. We moeten zorgen dat we warm en wakker blijven, om in het komende wonder niet te verslapen... Desnoods blaast Michael zélf op zijn bazuin – als we dreigen weg te zakken in een herfstdepressie, of in een al te wollige bedstee. Intussen houden wij het vrijeschoolvuur brandende. Door stralend als de ochtendzón te blijven opkomen voor het kind, samen met vele hemelse helpers. Door gezond zielenvoedsel te verstrekken aan de hongerige medereizigers in de vrijeschoolkaravaan, allemaal moedig op weg in die grote herfst. Met een brandend lichtje in ons hart, en handen zonder ballast. Zodat we straks, midden in de winternacht, het wonder als geschenk kunnen aannemen.

Seizoener, herfst 2012

Je zou kunnen zeggen dat de mensheid in de puberteitsfase zit. Zo was Einstein een *denkpuber*, die alles wat zogenaamd wetenschappelijk vaststond onderuit haalde en in een geheel nieuw licht zette – en dat in tijd dat ‘de natuurkunde wel zo’n beetje af was.’ Voor Einstein was het echter pas begonnen: ‘Het enige wat ik wil weten, zijn Gods gedachten!’ Een typische bescheiden denkpubergedachte. Vervolgens bewees hij dat materie eigenlijk gestold oerlicht is... Wat een prachtig, heel makend wetenschappelijk beeld! Einsteins onderzoek strekte zich uit tot v r onder de waterlijn van het dagelijkse verstand, in de wereld van diepe innerlijke beelden. Daar sliep hij als het ware aan in. En dat was al vroeg te merken. Als kind werd de kleine Albert als hopeloos geval van school gestuurd. Hij sliep tijdens de hele les – er was gewoon niets met hem te beginnen. Zwakzinnig, luidde het predicaat. Vijftig jaar later stelde een journalist de inmiddels wereldberoemde diepslaper de vraag. ‘Doctor Einstein, wat is er volgens u nodig om kinderen op te laten groeien tot genieën?’ ‘Vertelt u ze sprookjes,’ zei de doctor. ‘Ja ja, natuurlijk,’ glimlachte de journalist, ‘maar afgezien da rvan?’ ‘Vertelt u ze nóg meer sprookjes,’ antwoordde Einstein. Hij kon het weten. Want in plaats van met geestdodend standaardonderwijs, had hij zijn eigen geest ermee gevoed.

Er schuilt een groeigeheim in oude sprookjes. Het zijn collectieve inwijdingsverhalen. Ze bevatten oerbeelden die ons innerlijk leiden en steunen, om te worden wie we werkelijk zijn.

Sprookjes zijn héél. Sneeuwwitje, Assepoester en Doornroosje zijn beelden van onze slapende essentie, die haar koninklijke wederhelft, de prins ofwel het hoger Ik vindt – door ervaring en bewustzijn. Ook het kerstverhaal kun je, door de geboorte van het Jezuskind niet alleen letterlijk te nemen, ervaren als een helpend beeld van innerlijke vernieuwing. Alle jaarfeesten verwijzen zo met legendes en verhalen naar de wereld áchter het stoffelijke gordijn, die we als volwassenen vaak alleen nog vaag en gebroken waarnemen. Jonge kinderen komen er zojuist vandaan en ervaren die wereld nog als vanzelfsprekend, getuige hun manier van praten, kijken en beeldende taal. Toch gaat dat deurtje langzaam dicht. Als je echter mag opgroeien met harmonische beelden van goedheid, schoonheid en waarheid, in een sfeer van natuurlijke samenhang en heilheid, dan kun je daar een leven lang scheppend mee voort. Kunstenaars weten dit. De vrije opvoedkunst is niet voor niets een kunst. Deze gaat uit van de héle mens – van lichaam, ziel en geest. Ofwel handen, hart en hoofd. Dat is niet eenvoudig in een maatschappij die vooral cognitief wil toetsen, meten en wegen, die het materiële als enige werkelijkheidsbeginsel omarmt. De scheefgroei die daaruit voortkomt, is inmiddels duidelijk. Er is niets mis met het aanspreken van het intellect, maar het eigen denkvermogen komt pas rond het 14^e jaar vrij – en niet in kleuterklas. Denken is het wezensdeel dat zich *tijdens de puberteit* als eerste losmaakt van de ouders. Het is alsof je kind een licht ontsteekt in zijn eigen hoofd. De grote vragen worden wakker... Liefst op een bedje van rijke, zinvolle beelden en ervaringen. Hierna ontwaken ook het zelfstandig voelen en willen uit hun Doornroosje-sluimer. Zo bouwt het kind aan zijn ‘eigen huis’. En als dat eenmaal staat, kan zijn volwassen

Ik daarin zijn intrek nemen. Een opvoeding vol goede bouwmaterialen is dus van groot belang. Einstein moest het zonder doen, maar vond gelukkig in sprookjes de blauwdruk voor het huis waarin zijn volwassen genius kon wonen – het doel van elk opgroeiend kind.

De opmars van het vrijeschoolonderwijs is nog lang niet ten einde. Ook niet op 21 december aanstaande, als de Mayakalender – een oeroude sterrenkaart van astronomische cycli – afloopt. Integendeel. Het bevroren licht in onze materialistische wereld begint juist lekker te ontdooien. Het verhaal gaat door...

Seizoener, winter 2012

Lichtmens

Die eerste palmpasenstok heeft zeker zes jaar op een ereplaatsje gestaan – tot ook het állerlaatste rozijntje versteend was en de lange, felgekleurde linten finaal uitgebleekt. De blijde trots waarmee ons kind er destijds dagenlang mee rondliep, ook thuis door de kamer, raakte me diep. Dat fiere dragen van die zelf versierde, houten stok... Wat wás dat toch?

De vrijeschool heeft de harmonische ontwikkeling van de mens hoog in het vaandel staan. Hoofd, hart en handen vormen een natuurlijk geheel, waaruit iets unieks kan opvlammen, iets wat je het menselijk Ik kan noemen. Danielle van Dijk vertelt over de herkomst van dit Ik, dat we niet uit de dierenwereld geërfd hebben maar uit het hemelse rijk, waar we 2000 jaar geleden het radiocontact mee dreigden te verliezen. Onze persoonlijke deelname aan het Kosmisch Project stond op het spel. Gelukkig kwam er hulp van goddelijke zijde – zodat onze ziel, die onder het lage materialistische plafond al behoorlijk kromgetrokken was, weer rechtop kon groeien. Dat fiere geschenk kwam Christus ons brengen. Zo werd het kale wereldkruis getransformeerd tot een bloeiende, levensboom – een groots lentefeest van de Mens, die opstaat uit het platte vlak van de dood, in een vol, nieuw leven. Dat is waar de palmpaasstok naar verwijst.

Groei en ontwikkeling zijn daarmee dus iets heel anders dan africhten en drillen. Groei is organisch en gaat vanzelf, volgens natuurlijke levenswetten. Plantjes of kinderen aan hun oren de grond uit trekken, dat heeft dus geen zin. Dogmati-

sche scholen met ijzeren opvoedbijbel, reguliere lesfabrieken, hip laatmaarwaaien-onderwijs – ze bieden ons kind uiteindelijk niet wat het nodig heeft: ruimte, zienvoeding en wijze patronen voor innerlijke groei. Zoals een baarmoeder om een embryo een natuurlijke omgeving biedt waarin pas met de vorming van vingertjes en teentjes begonnen wordt, als het hartje klopt en de bloedsomloop gerealiseerd is. Want binnen het natuurlijke geheel heeft alles zijn beste ontwikkelmoment. Dat zegt ook emeritus hoogleraar Sienieke Goorhuis, in haar maatschappelijk pleidooi voor het laten spelen van jonge kinderen. Eerst spelen, dan leren!

Zo bezien zijn wij als bewuste mensheid, laatste lootje aan de grote evolutieboom, geen zinloos of luxe kersje op Gods scheppingstaart. We zijn allemaal dragers van een uniek Ik, dat zich bewust kan worden van het geheel. Een bewustzijn waarmee we ‘rondzien in de wereld’ – zoals de ochtendspreuk zegt, zodat we zelf ook scheppend kunnen gaan deelnemen. Dat vooruitzicht kunnen we innerlijk als een blij versierde palmpaasstok omhoog houden, als onze potentiële identiteit, met een wakker haantje in top. Dit verticale element, het vermogen om ‘rechttop te gaan’ is alleen bij de mens een natuurlijk gegeven. Fysiek, maar dus ook geestelijk. Je kunt daarbij niemand ánders worden dan je eigen Zelf. Gelukkig maar. Precies zoals er uit menselijke embryo’s nooit klaprozen of kangoeroes zullen groeien – laat staan computertjes, wát de moderne wetenschap ook zegt. En als we die harmonische ontwikkeling echt ter hand nemen, kunnen we zelfs als een boom door het dak groeien, dwars door beperkende politieke en culturele plafonds heen. Zoals de ‘illegale’ Israëlische vrijschool Ein Bustan, waar Palestijnse en joodse kinderen samen